

**פרשת כי
תשפ"א**
גלוון 259
נא לשמור על
קדושת הגלוון

נא לא לעין בו בשעת
התפילה וקריאת התורה

בס"ד

ב' שלמה

פרקאות בדרך מוסר על פרשת השבוע

ויצא לאור ע"י עמותת "משנה שלמה" כל הזכויות שמורות

לקבלת גלוון זה למיל שלו בקשה ל- 052-2345-580 | לתרומות והקודות להפצת MISHNA.SHLEMA@gmail.com

שאילו לא הייתה מקיימת את המיצאות ועובד עכירות כוח הזיכרון שלו היה נחלש והשכח היה מזויה אצלי ורמי לדבר כמו שנאמר "תמחה את זכר עמלך לא תשכח" הינו אם תמחה את העמלך הפרטיש שלך הוא היוזר אשר בקרב אני התוצאה תהיה שלא תשכח

וכן מצינו שבתוב ולא תתויר אחריו לבבכם ואחרי עיניכם למען תוכרו הינו האדם אשר שומר על עיניו בקדושה וטהרה דבר זה נותן לו את היכולת לזכור ועין עוד בנושא בליקוטי עצות למשורן ז"ע ערך זיברין

דרכי ואשכה רגלי אל עדותיך ופי האלשיך ז' כי יקרני שוחבתך דרכי ללכת אל עסקי עצמי עי"ש וכן הכוונה כי בודאי לעולם כל ימי אדם כאשר עסוק בתורה כר' עי"ש וכן הכוונה או עסוק בתורה וירצה תיכף בהתחלה לשם יכoon האדם לעשות מצווה או עסוק בתורה ובמצווהلن לעולם כאשר יהלום היציר בגנו לבטלו מלעוסק בתורה ובמצווה או לעולם כאשר ירצה לישב למד או לעשות מצווה ישם במחשבתו כוונה שלא לשם להיות למדן וכדומה או להוית רבי וכדומה וכאשר יעסוק בה בעת עסקו بكل יכול הפוך מהשנתו ולעוסק בה לשמה כי כאשר כבר האדם ישב על הספר או הוא מכותר בטלית ותפלין בתפילה לפני התיבה היזה'ר הוא מוכנע ובكل יכול לנצחו עבל'ק

ה' אלקיים נתן לך" (ב"ח, ח)

והוא היריד על הררי ציון כי שם שער השמיים ומוקם עלית הנשמות לגן עדן ואמר כי שם צוה ה' את הברכה חיים עד העולם לפי שהחאים ההם נצחים ועד העולם ע"כ שם עיקר הברכה אבל לא בדבר המודור והמנוי אשר יש לו תכלחה וקץ ועל ברכה זו אמר יצו ה' אתך את הברכה באסניר בעולם הבא הסמי מון העין וע"כ אמר אתך כי קניין זה הוא אתך ורביק בר' שהרי השארות הנפש אינו חזון ממן אלא תמיד הדבר אותו עמו לא כן שכבר עולם הזה שהוא משלו ממן ובמ"ש הרמב"ם (בשםונה פרקי) שבקין הממן חזון ממן ואינו דבק בו אלא הוא משלו מיד ליד כי גלגל הוא החורב בעולם ועליז אמר ובכל משלה יך שהוא שבר בהתחלה בעולם הזה עבל'ק

"זהה אם לא תשמע בקהל ה' אלקיים לשמר לעשות את כל מצותיו וחקתיו אשר אנכי מצור היום ובאו עלייך בכל הקבלות האלה והשיגור"

ומשם הוא ממשיך לטוטה עד שהוא מפסיק לשמר ולבנות את מצותה ה' והוא שונamber בתחילת אם לא השמע לקהל ה' הינו לא תשמע לעולם גדול ופוסקי הדור שלחם יש את היכולת להשמע את דבר ה' משם תדרדר מטה שלא לשמר ולא לעשות את מצותה ה' שכן עי' הפסיקות שתפתק לעצמך יינטו לך מזוה רק קלוקלים ובעיות זה שונamber ובאו עלייך בכל הקבלות לשון קלוקלים והשיגור

"לא עברתי ממוץותיך ולא שכחתיך" (כ"ו, י"ג)
ידעו שפעמים יכול האדם לעبور עכירה כי שכח דבר זה אסור לעשותו על בן בא האדם ואומר בוודאי המעשות שעשית הצל במו שצעריך עפ"י כליל ההלכה ולא עשיתי דבר שחייב שהוא מותר כי שכחתי שווא אסוע
עד יאמר בס"ד שידוע שכח הזיכרון נחלש ככל שנפשו של האדם מסובאת היא בעבורות וככל שהזכור יקדש ויזכר את עצמו כר' כוח זיכרנו יגדל כפי שמצינו אצל גдолוי הדורות עפ"י הנ"ל נפרש את הפס' לא עברתי ממוץותיך ולא שכחתי הינו שמה הרايا כי לא עברתי על מצותיך כי לא שכחתי הינו שכח הזיכרון אצל הוא טוב

"ברוך אתה בבאך ובברוך אתה בצעתך" (ב"ח, ר)
פעמים אנו מוצאים אנשים שלאחר לימוד התורה הם מתגאים בלימודם מה שלא היו עוזים אלמלא היו לומדים ובמקום להיות בחינת שיפעיל ושינפ' נפק הם מנהגים בצדקה בדיקת הפהוה וזה מראה כי לימודם לא היה לשמה אלא לשם דבר אחר ואין הם בבחינת ברוך אתה בבאך וברוך אתה בצעתך והנה השרפ' מיטרליסק רבי אורי ב' ר' פנחס זוקל ז"ע
נותן עצה לאדם כיצד יוכל לצלו את היזה'ר שרוצה לגורם לאדם שלא ילמד לשמה ובר' נכתב בספר אמרי קדרוש "שמעתית משמו פ' אמרם ז' ליטולים יעסק אדם בתורה ובמצוות ואפלו שלא לשמה שמטור שלא לשמה בא לשמה והקשו העולם הא מעיקרה אמר דלעומם יעסק שלא לשמה ואיך יסימם שמותך וכרי בא לשמה ותירץ ז' שהוא ע"ד שחבתך

"יוציא ה' את הברכה באסניר ובברך בארץ אשר כתוב בעל הכללי יקר בעניין קבלת שבר בעולם הבא על מצות ומעשים טובים שאדם עשה בעולם זהה מדקאמר באסניר ובכל משלה יך וברך בארץ ש"מ שמייל מייל' קתני וכל אחת ברכה בפני עצמה ואולי מהנה נגדר מה שנאמר (משל'י ו' ב'') בהתחלה תנחה אורקה בעולם הזה בשכךת השמור עליך בקשר והקיצות היא תשחר בעולם הבא (אבות ו') וכשאמור הברכה באסניר רמזו לעולם הבא הסמי מון העין כי אין הברכה מצויה לא בדבר המודור והמנוי כ"א בסמו מון העין (ב' מ"ב). רמזו בזה שאני הצלחת עולם הזה תכלית הברכה לפי שכולם דבר מודר ומוני שיש לו קצבה וגבול וסוף ואין נצחיות חזון מן שבר עולם הבא אשר עין לא ראתה הוא נצח והוא עיקר כמו שכתוב (תהלים קל' ג, ג') בתל חרמון שיורד על הררי ציון וג' והוא הטל שעתיד הקב"ה להחיותם

(ב"ח, ט"ז)
מרקא זה אומר דרשני שכן היה לו לכתוב מיד אם לא תsharpו ותעשה את מצותה ה' וכו' א"כ מודיע נכתוב בתחילת אם לא תsharpו וכן מהו הלשון אם לא תsharpו בקהל ה' אלקיים וכי הקב"ה משמע את עצמו לכל אחד בפרט אלא ניתן לתרץ בס"ד כי בא ההוראה למד כיצד סר הירושי מדריך הדש, בתחילת אין הוא שמע לקהל ההלכה אותה פסקו גдолוי הדורות בכל הזמנים ובמקומות זה הוא נסמך על דעתו שלו לפסק הלכה לעצמו

משנת הצדיק – הרה"ק רבי יהונתן איבשין זצוק"ל זי"ע – ב"א אלול

הרוב יהונתן נולד בפינצ'וב שבפולין, עיר הולודתה של אמו. משפחתו הייתה משפחה רבתנית, אמו הרובנית שינדל הייתה בתו של רבי יהודה ליב צונץ רבן של האלישוי פינצ'וב, ואביו רבי נתן נטע, שליח הרובנית שינדל היה בתו של רבי איבשין שככבה מיחס לצעצאי הארץ ולבני נתן שנפריא בעל מגלה עמוקות. הוריו של רבי יהונתן נפטרו לפני מלאתו לנubes חמוץ עשרה שנים.

בילדותו התפרנסו לאיבשין בלבד פלא וועליל תלמודי, דבק בו הכינוי "העלילוי מפינצ'וב" וגדורות רבות נשורות טבב תקופה יולדתו. בסביבות שנת ת"ס (1700) עברה משפחתו לאיבשין בשל מינויו של האב לרוב הקהילה. לאחר פטירת אביו ב"ב בחשוון תס"ח נותר alleen אב ואם, ו עבר לחווית בפרוסניץ שבה גדל בבית רבי מאיר איזנשטיין והומר"ס א"ש, שכחין אז כרבה של העיר. הוא החשיב את רבו לה לרבו הראשון ו"אלוף גערויה", רבו זה כיבדו מאד והתייחס אליו ככבריו כתלמידי הכם שווה ערך ולא כתלמיד. בפרוסניץ למד גם בישיבתו של רבי זאב ולף שפירא

בשנת תס"ט בעקבות מינויו של מהר"ס א"ש כרבה של שידלוביצה וחזרתו לפולין, נסע הרוב איבשין להאלישוי ללימוד בישיבתו של קרוב משפחתו רבי אליעזר הלי איטינגה שכחין באב בית דין העיר. ממש עבר לווייה והתגורר בבית הגבר ר' שמשון ורטהיימר.

בשנת ת"ע (1710), נשא לאישה את עלקל, בתו של רבי משה יצחק שפירא שכחין אז באב בית הדין בעיר בומסלא בוהמיה ולמיים נעשה רבה של בוהמיה בוללה. לאחר נשואו התגורר ממנה אצל חמי ועשה אצלו שימוש חכמים בדורות הלכות איסטר והירר וכן קוצר לאחר מכון התישב בפראג סב באשוח רבי איזון יהוא מלך שפירא וקיים תורה ומתלמידי רבי אברהム בדורא שעבורם אמר פראג לטובות מז', אך הותיר אחריו ישיבה גדולה ותלמידים כמו רבי יונה לודוטופר ורבי נתנאול ויל. בעקבות למידתום של תלמידים אלו, ראה רבי יהונתן את עצמו כתלמידו של רבי אברהם בדורא

בשנת ת"ד (1714) שב לפראג ועד מהרה התגנסה סביבו קבועה ללבליה מכמה מושגים ומונחים הקהילתיים. בין למדנים אלו נמנה רבי שמחה פופרש לימים ראש בית הדין בפראג. מאז ועד סוף ימי עמד רבי יהונתן איבשין, בכל ערי מגוריו, בראש ישיבת בראג בה שיעורים קבועים בשנת ת"ה (1741) לאחר שהצערתים כבשו את פראג, נבחר לכחן רבביה שפירושו אח ררויאו והחריוו אח ררויאו ושיעיר רהראן א"ז ליהו רריה של הרה"ק פטירתו של רבי יחזקאל קציניאלפוגן בעקבות הנכסה יוזקאל, נבחר לכחן רבנן של ספפו ברתוי ופלתוי על יורה דעה וממן מה לאחר שהודפס הספר, נפטר בכ"א

באלול תק"ד והובא למנוחות בבית הקברות היהודי באטלונה על מצבת קברו נחקקו לבשתו דברי מוסר באקרוסטיכון שלו "יהונתן זל" – יראו כל עובר חזרות על הלוחות, האיש אשר עמד לנשׂ ויהיה בשושן פרחת, ושב גנו נפשות ישראל אחת, למדנו נפשם בדור לשנו ומגדולה תהיה נפשם בורתה.

ידעו שבילוותו רבי יהונתן איבשין נודע כפיקח גדור ורבה רב אחד להעמידו במגנו. היה בידו סדרה תפילהUIL בעקבות ובבירותא דרבנן ישמעאל על שלוש עשרה מידות שהתרורה סבביה קבוצת למידות שאל הרב את הנער האיש יש לך מה לחשך בבריתא או הרהר הנער הגעים אחדים ונעה יש על בריתא זו שלוש מידות שאלו. אך קראו לאדם מישראלי בשם ישמעאל כרואו בשם ישמעאל כרואו בשם ישמעאל דרכ"ח עפ"י הפסוק שם רשותם ר' ר' ב. כייד בכל יתן לעשות המידות פרט וככל לבן כל ולפרט הרי ידע שאין מוקדם ומאותר בתורה. ג. מודיעו נאמר רבי ישמעאל אמר אילו יש מישחו שחולק עלי ואינו מסכים עמו ציר היה להזיה לדורות כהוב אמר רבי ישמעאל שהרי מקובל דבר"כ בבלשון והש' שכאשר ישנה מהליקת חמוץ רבינו ואמר כשבמאכט דעה אהת בלבד כתוב אמר רבי פלוני. אלא אמר היל לדערץ ישבוב הקושיות של דברי רשי' על הפסוק י'קברו אותו יצחק וישמעאל בנין' וכידיעו רשי' מדייק מודיע יצחק קודם בפסק לישמעאל הרי ישמעאל השובה והקדמים את יצחק לפניו עד כאן דברי רשי' ולכורה קשה הרי אין מוקדם ומאותר בתורה ואין ממשות לסדר ערך ברוך ציר לומר שהכלlein אין מוקדם מאוחר בתורה ואמר רק לגבי היחס בין שי עניינים שונים בתורה שאם עיין אחד נאמר לפניה חברו אין ממשות כל תשובה לכך לשמעאל ישמעאל עשה תשובה בamar לעיל ברשי' ומה ששאלנו כיצד ניתן לדודש כל ולפרט וורי בשאנן ממשות לסדר ערך באשר מדורב בסדר פיני שבאו ר' ישבוב עניין אחד נאמר לפניה חברו אין ממשות כל תשובה לכך לשמעאל ישמעאל עשה תשובה בamar לעיל ברשי' ומה ששאלנו כיצד ניתן לדודש כל ולפרט וורי בשאנן ממשות לסדר ערך באשר שחררי כבכל אין מוקדם ומאותר וכו' וזה דוקא כאשר מדורב בשני עניינים שונים. ומה ששאלנו מדורע הלשון היא רבי ישמעאל אומר התשובה לך היא שאת המיללים רבי ישמעאל אומר בשלוש עשרה מידות התורה נדרשת יש לקרו לאפי הפסיק הבא רבי ישמעאל דהינו עצם העובדה שקרה לתנא זה רבי ישמעאל אומר עבורה זו ואמרת מלמדת כי בשלוש עשרה מידות התורה נדרשת שנית לדורש את התורה בשלוש עשרה מידות ובכלל זה פרט וככל וכו' שהרי מזה שקרה לו ישמעאל סימן ישמעאל עשה תשובה וככל עניין התשובה נדרש מהקדמת יצחק לישמעאל ואם כן מוכחה שבשעסקין בעניין אחד יש ממשות לסדר ואם כן ניתן לדודש כל ולפרט וכל כי יש ממשות לסדר ולפרט וכו' שחררי כבכל אין מוקדם ומאותר וכו' וזה דוקא כאשר מדורב בשני עניינים שונים. ומה ששאלנו מדורע הלשון כאות הפעמים נשאל רבי יהונתן על ידי המלך: "הר' בתוב בספריכם שהמשיח יבוא בדורות עני הרובב על החמור, כיצד אם כן אתם בילאים להאמין שבצורה זאת הוא וככל מלך על כל הממלכות ולדרות עמי תחתוי?", השיב לו רבי יהונתן: "אכן שאלה קשה שאלת, המתן נא חודשים ואענה לך תשובה הגונה, אך כדי שתאה תשובה זו חזקה בזורה, ביקש מפרק לצאות לכל השרים כי בתרוך חדשנים והיעו השרים כל אחד עם תרגול עב בשור ומודשן עונגן, פרי טיפוחים של וורודים ימיים, ואילו רבי יהונתן במומות ואשוב עם תרגול משלו". לאחר חדשנים והיעו השרים כל אחד עם תרגול עב בשור ומודשן עונגן, פרי טיפוחים של וורודים ימיים, ואילו רבי יהונתן הופיע עם בעל חי שבkowski הוביר תרגול, בחוש וחלש מרואה. מה עכשוו? תהה המלך, ורבי יהונתן השיב: "זווה נא לאנשיך להבניט את כל התרגולים לחדר גודל ואך אני אכניס את תרגול", הבניטו כולם את תרגוליהם, וכשראה תרגולו של רבי יהונתן מי הם שכינוי העצטב בפינת החדר והabit בחשש. והנה ניתן איתא ומלרכו החדר הושליך חוטן גרגירים, וכודרכם של תרגוליהם החל לחתכתש והם עם מי ממקורו ומיבנוני, וכייד בכתם כבמה גרגירים. בתוך במחיצת השעה היו פוררים על פניהם החצר עשרות תרגולים מי לאחר מיתה מי בשעת מיתה מי סמי אליה, או אז הרגיש בטוח בעצמו תרגולו של רבי יהונתן להתרחק מפנינו, לדרג מעל תרגולים שעדר פניהם דקות פירא להביט בהם, ולגשת למורכו החדר אל עיריות הגיגרים שנורתה מיזמתם. ר' ראים, אמר רבי יהונתן, "כדי נזכה בקרב אין צורך בכוונות או בכישרונות מיזמתם, ברצותם י' יכול הוא לסתcrop בין האומות ולගרים להזדמנות זו בזו עד שיפנו את מוקומן לעם ישראל".

דובב שפתוי ישנים – ליקוטים מסוימים – ליקוטים מסוימים שפהות מוכרים

אפרין על התורה – הרה"ק רבי שלמה בן יוסף גנץפריד זצוק"ל זי"ע

"זהה כי תבוא אל הארץ אשר ה' אלקיך נתן לך נחלה וירושה וישבת בה" (כ"ז, א')

הרבה פעמים נאמר בתורה והיה כי יביאך ה' גור' וכאנ נאמר והיה כי תבוא ונארה לפע"ד מה שבתו המפרשין זל' טעם על הבאת הביכורים כדי שידע האדם כי לה' הארץ ומלאה והאדם איננו אלא אריס וכמו שהדרך היא אשר האריס הנאמן מביא פירות הראשונות מן השדה לעבב השדה בן ציהה ה' ית' שהביא ראשית פרי האדמה בית ה' אל הכהן זוז' והיה כי תבוא וגוי כלומר שיעלה בדעתך אשר אתה עצמן ובכך באת אל הארץ וירשת אותה ע"כ להוציא זאת מלך הנני ממען תדע ותשכיל כי ה' הוא הנוטן אותה לך

ולקחות מראשית כל פרי הארץ, אשר תביא מאראץ אשר ה' אלקייך נתן לך ושם בטנא והלבת, אל המקום, אשר יבחר ה' אלקייה, לשמו שם" (כ"ז, ב')

דבריתא ש Kunim יפרישו תחילת חלקם לה' ויתנו לעמלי תורה או לענינים בני טובים. וידוע כי גדרה מעלה הצדקה בנותני מיל' דביתא דמרקבה הנאתן (תענית כב, ב) והרי זה דוגמת מצות בכורים ומוציא להנich ברכיה באוצרם: והן בכלל מצות בכוריהם, שאם רוצה להקל בנוי, שמקצתם או אחד מהם יהא חלקם מישובי בית המדרש, וממקצתם או אחד מהם יהא עוסק בפרקמיטא, כדי שהוא מוחזק ביד הלומדים שייחיו יכולם לעמוד על המשמר על התורה, יבחר לו ויתנדל שכBOR בנו קידיש לה"

כתב בעל הפלא יועץ (ערך בכורים) "בכורים היא מצוה את מתר"ג מצוות שהיתה נהוגת בזמנם שבית המקדש קיים. ויש דוגמהה בזמן הזה, שהרי אמרו (בתובות קה, ב) כל המקדש דורון לתלמיד חכם באלו הקדר במכורים. וכבר כתובנו במקומות אחרים, שאמר יאמור כי לבבו עלי יכاب על שבעונותינו חרב בית המקדש ואין אנו יכולים לקים מצוות הנחותו בפני הבית, וזאת יודע אם כנים הדברים כאשר יקים המצאות שהן דוגמתן ואשר בכוחו לעשות יעשה. וראוי לאיש ואשה אשר נבד לבם אותם לעשות נחת רוח ליצרים להפריש ראשית בכורי כל אשר בבitem מאראץ קונים דגן תירוש ויצחר וככל מייל'